

Milijana Buha*

Pravni fakultet Univerziteta u Banjoj Luci

PRAVNE POTEŠKOĆE U RAZGRANIČAVANJU KRIVIČNOG DJELA OD PREKRŠAJNOG DJELA

Apstrakt: Nisu rijetki životni događaji iz kojih proizilaze djela različitog stepena društvene opasnosti i kažnjivosti, tj. kojima se istovremeno mogu ostvariti i obilježja i krivičnog djela i prekršaja. Upravo ovom problematikom smo se pozabavili u radu, i ukazali na neka od djela kod kojih je tanka linija razgraničenja između krivičnog djela i prekršaja, kao što su djelo nasilje u porodici, uživanje opojne droge, ugrožavanje bezbjednosti saobraćaja i slično. Rad ima za cilj da ukaže da postoje problemi u razgraničavanju krivičnog djela od prekršajnog djela.

Ključne riječi: krivično djelo, prekršajno djelo, pravne poteškoće, razgraničenje između krivičnog i prekršajnog djela, nasilje u porodici, uživanje opojnih droga.

1. UVOD

U radu je otvorena pravna polemika povodom pitanja da li je lično pravo čovjeka, na zabranu ponovnog suđenja za isto djelo, povrijeđeno kad su u pogledu istog događaja provedena dva postupka, krivični i prekršajni.¹ Ovdje su moguće dvije situacije: prva, da je u vezi sa istim događajem prethodno proveden krivični postupak, i druga, da je prethodno proveden prekršajni postupak. Ukoliko je u vezi sa istim događajem prethodno proveden krivični postupak u kojem je donesena osuđujuća presuda, sasvim je razumljivo i logično, da će naknadnim pokretanjem i vođenjem prekršajnog postupka u vezi sa istim događajem, biti povrijeđeno načelo zabrane ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo. Ovakvo rješenje je razumljivo jer su predmet krivičnog postupka djela većeg stepena društvene opasnosti. Stoga neki autori opravdano smatraju da,² ako je prethodno proveden

---

* Viši asistent, m.buha@pravobl.org

1 Prekršajni postupak može se smatrati kaznenim postupkom, jer kazna izrečena u prekršajnom postupku je kaznene prirode. Ista je svrha kažnjavanja i u prekršajnom i krivičnom postupku. Evropski sud za ljudska prava u svojoj novijoj praksi u slučajevima, kao što su: *Maresti protiv Hrvatske* i *Muslija protiv Bosne i Hercegovine* zauzeo je stav da se i prekršajni postupak ima smatrati kaznenim postupkom, jer kazna izrečena u prekršajnom postupku je kaznene prirode, a ista je svrha kažnjavanja i u prekršajnom i krivičnom postupku.

2 T. Vasiljević, M. Grubač /2005/: *Komentar zakona o krivičnom postupku*, deseto izdanje, Justinijan, Beograd, str. 38.

neki drugi kazneni postupak time se ne isključuje mogućnost vođenja krivičnog postupka, za delikt koji potiče iz istog događaja. Međutim, ako je u krivičnom postupku donesena presuda kojom se optuženi oslobađa optužbe ili presuda kojom se optužba odbija, treba omogućiti vođenje prekršajnog postupka, s obzirom na pravilo da prekršajna odgovornost ne konzumira krivičnu. Pravne poteškoće u razgraničavanju krivične od prekršajne odgovornosti, posebno su izražene kod saobraćajnih nesreća s obilježjem prekršaja i krivičnog djela, djela protiv života i tijela, nasilja u porodici, uživanja opojnih droga i sličnih djela. U cilju prevazilaženja ovih pravnih poteškoća oslonili smo se na zakonodavna rješenja koja smo uočili u našem zakonodavstvu (Republike Srpske odnosno Bosne i Hercegovine) i susjednih nam država i sudsku praksu istih.

2. MEĐUSOBNI UTICAJ KRIVIČNOPRAVNOG I PREKRŠAJNOG POSTUPKA U POGLEDU PROTIVPRAVNOG DJELA

Načelo zabrane ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo³ ne djeluje samo u granicama jednog postupka, već ima i širi domašaj. Članom 8 Zakona o prekršajima Republike Srpske⁴ (u daljem tekstu: Zakon o prekršajima RS) propisan je međusobni uticaj krivičnog i prekršajnog postupka⁵ u pogledu istog protivpravnog djela. Navedenom odredbom pomenutog zakona kaže se da je nemoguće ponovno suđenje i izricanje prekršajne sankcije za prekršaj o kojem je pravnosnažno odlučeno. Zakonodavac, dakle, ne isključuje mogućnost ponovnog suđenja ili kažnjavanja u nekom drugom postupku. Zanimljivo je primjetiti da zakonodavac jasno i nedvosmisleno utvrđuje nemogućnost pokretanja ili daljeg vođenja prekršajnog postupka ukoliko je protiv učinioca prekršaja potvrđena optužnica ili donesena pravnosnažna presuda kojom je lice oglaseno krivim zbog krivičnog djela kojim je obuhvaćen prekršaj (st. 3 i 4 Zakona o prekršajima RS). S obzirom na to da se u stavu 3 pomenutog zakona govori o nemogućnosti pokretanja ili daljeg vođenja prekršajnog postupka, ako je potvrđena optužnica zbog krivičnog djela kojim je obuhvaćen prekršaj, postavlja se pitanje da li se ovom odredbom daje prioritet krivičnom postupku u odnosu na prekršajni postupak. Važeći Krivični zakon Republike Srpske (u daljem tekstu KZRS) članom 44 utvrđuje obavezu uračunavanja kazne izrečene u prekršajnom postupku u kaznu izrečenu u krivičnom postupku, što bi, takođe, govorilo o uslovljenom interprocesualnom dejstvu načela zabrane ponovnog suđenja za

3 Više o načelu ne dva puta o istom, M. Škulić /2011/: *Komentar zakonika o krivičnom postupku*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, str. 74, 101–103., M. Babić /2011/: *Međunarodno krivično pravo*, Pravni fakultet u Banjoj Luci, str. 217–220.

4 Zakon o prekršajima Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske*, br. 63/14.

5 Više o odnosu prekršajnog i krivičnog postupka, Đ. Lazin /2006/: Načelo ne bis in idem u krivičnom procesnom zakonodavstvu Srbije i Crne Gore i Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, *Krivično procesno zakonodavstvo u Jugoistočnoj Evropi i standardi Evropske unije i Savjeta Evrope*, Beograd, str. 344.

isto djelo. Međutim, danas pod uticajem novije prakse⁶ Evropskog suda za ljudska prava, prethodno pomenuta odredba KZRS ima se tumačiti tako da je uračunavanje kazne izrečene u prekršajnom postuku moguće jedino pod uslovom da predmet prekršajnog i krivičnog postupka nije bio isti „splet“ činjenica pravno cjenjenih i u prekršajnom i krivičnom postupku.

Detaljnijom analizom člana 8 Zakona o prekršajima Republike Srpske (u daljem tekstu Zakon o prekršajima RS)⁷ uočavamo određenu nejasnost, nelogičnost zakonodavca. U stavu 3 navedenog člana zakonodavac kaže da se ne može pokrenuti prekršajni postupak kad je potvrđena optužnica u krivičnom postupku za krivično djelo koje ima i obilježja prekršaja. Suprotno stavu 3, u stavu 4 utvrđena je nemogućnost vođenja prekršajnog postupka ako je u krivičnom postupku donesena osuđujuća presuda za krivično djelo, koje ima obilježja i prekršajnog djela. Pomenu ti stavovi su kontradiktorni, jer se stavom 3 isključuje mogućnost vođenja prekršajnog postupka čim je potvrđena optužnica, bez obzira na ishod postupka za krivično djelo koje ima obilježja prekršajnog djela, dok je stavom 4 isključena mogućnost vođenja prekršajnog postupka samo ukoliko je donesena osuđujuća presuda u krivičnom postupku. Ako bismo pokušali dovesti u vezu ova dva stava, onda bi to značilo da potvrđena optužnica mora dovesti do osuđujuće presude, što je suprotno presumpciji nevinosti, a apsurdno, jer potvrđenje optužnice ne znači da će optuženi biti i osuđen, jer je i moguće da se postupak okonča donošenjem oslobađajuće presude ili presude kojom se optužba odbija. Shodno iznesenom, ostaje nejasno koju situaciju je zakonodavac imao u vidu kada onemogućava pokretanje prekršajnog postupka u slučaju kada je potvrđena optužnica za krivično djelo koje ima obilježja i prekršajnog djela. Zanimljivo je i razumljivo što se isključuje mogućnost vođenja prekršajnog postupka ukoliko je prethodno pravnosnažnom osuđujućom presudom okončan krivični postupak, jer krivično djelo konzumira i prekršajno djelo. U krivičnom postupku se cijene i okolnosti koje djelu daju obilježje prekršaja, pa bi se ponovnim vođenjem lakšeg, odnosno prekršajnog postupka došlo u situaciju da se dva puta cijene iste činjenice. Naime, ako je zakonodavac u Republici Srpskoj imao tendenciju da spriječi povredu načela zabrane ponovnog suđenja za isto djelo, tako što onemogućava dalje vođenje prekršajnog postupka ako je pokrenut krivični postupak, logičnije bi bilo da je pribjegao rješenju koje poznaje prekršajno zakonodavstvo Republike Srbije.⁸

6 Evropski sud za ljudska prava, slučajevi Engel, Maresti, Muslija, Tomasević i sl., presude dostupne na <http://www.echr.coe.int/>, posjećeno dana 9.9.2016.

7 Zakon o prekršajima Republike Srpske, „Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 63/14.

8 Na pravnu nedosljednost u definisanju uloge načela zabrane ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo nailazimo i u zakonodavstvu Republike Srbije. Prema odredbi član 63 stav 3 Krivičnog zakona Republike Srbije, te člana 8 stav 3, člana 181 stava 1, 2 i 3, člana 248 stava 1 i 4, 280 stava 1 tačka 3 moguće je vođenje i krivičnog i prekršajnog postupka povodom istog životnog događaja. Međutim pomenute zakonske odredbe u zakonodavstvu Republike Srbije u suprotnosti su sa Ustavom Republike Srbije, članom 34 stavom 4. Vid. više M. Buha /2016/: *Zabrana ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo* – doktorska disertacija, Univerzitet u Beogradu, Pravni fakultet, str. 94.

Zapravo, daleko je bolje rješenje u zakonodavstvu Republike Srbije koje utvrđuje obavezu za podnosioca zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka da u zahtjevu navede podatak da li je pokrenut krivični ili privredni postupak u pogledu djela za koje se pokreće prekršajni postupak. Ovom odredbom zakonodavac Srbije ne obavezuje na obustavu prekršajnog postupka, već ostavlja na slobodnu volju nadležnim organima da se opredijele koji od postupaka će voditi u vezi sa istim djelom, u cilju izbjegavanja povrede načela zabrane ponovnog suđenja za isto krivično djelo.⁹ Zavisno od događaja, prirode izvršenog djela, posljedice proizašle iz tog događaja, nadležni organi će se opredijeliti kojem od postupaka će dati prednost (član 181, stav 8 Zakona o prekršajima Republike Srbije).

S obzirom na to da konfuznu odredbu Zakona o prekršajima RS, koja propisuje obavezu obustavljanja prekršajnog postupka kada je potvrđena optužba u krivičnom postupku, ne poznaju ni zakoni susjednih država – Republike Srbije i Republike Hrvatske,¹⁰ dalo bi se zaključiti da je načelo zabrane ponovnog suđenja za isto djelo u prekršajnom pravu Republike Srpske šireg opsega u poređenju sa pomenu tim državama, jer nije moguće pokrenuti prekršajni postupak kada je donesena, ne samo osuđujuća presuda kao što je to slučaj u Republici Srbiji i Hrvatskoj, već i kada je donesena neka od drugih presuda u krivičnom postupku, bila ona oslobađajuća ili presuda kojom se optužba odbija. Zaključak da su i druge presude u krivičnom postupku prepreke za vođenje prekršajnog postupka proizlazi iz samog slova Zakona o prekršajima RS, koji propisuje da potvrđena optužnica znači nemogućnost vođenja prekršajnog postupka.

2.1. Isto djelo u prekršajnom i krivičnom postupku

O pitanju identiteta djela Evropski sud za ljudska prava u svojoj praksi primjenjivao je nekoliko različitih pristupa. Načelo zabrane ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo zabranjuje gonjenje ili suđenje za drugo kažnjivo djelo ako ono proizlazi iz identičnih ili bitno sličnih činjenica. Ovakav stav Evropski sud za ljudska prava zauzeo je u predmetu *Zolotukhin protiv Rusije*. U ovom predmetu Sud se opredijelio za identitet činjenica kao odlučujućih za utvrđivanje postojanja istog djela u prekršajnom i krivičnom postupku. To bi značilo da pravna kvalifikacija djela koja se učiniocu u dva postupka stavlja na teret nije bitna, kao ni identitet zaštićenih pravnih dobara. Presudno je, da li je licu u postupcima stavljeno na teret isto ili bitno isto činjenično stanje.¹¹ Zapravo, moglo bi se reći da je ljudsko pravo na zabranu ponovnog suđenja za isto djelo povređeno kada je već jednom izrečena kazna nekom licu povodom nekog društveno neprihvatljivog ponašanja. Time se sprečava ponovno kažnjavanje u nekom drugom postupku koji je kaznene prirode tom istom licu u pogledu istog djela koje mu se stavlja na teret.¹²

9 Zakon o prekršajima Republike Srbije, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 65/13, član 8, st. 2 i 3.

10 Prekršajni zakon Republike Hrvatske, *Narodne novine Republike Hrvatske*, br. 107/07, 39/13, 157/13, član 10.

11 European Court of Human Rights, *Zolotukhin v. Russia*, Application No. 14939/03, Judgement of 10 February 2009.

12 Više o pitanju identiteta djela i lica, T. Vasiljević /1981/: *Sistem krivičnog procesnog prava SFRJ*, Savremena administracija Beograd, str. 685–686. J. A. E. Vervaele /2013/: *Ne Bis In Idem: To-*

U slučaju *Maresti protiv Hrvatske*¹³ Evropski sud za ljudska prava utvrdio je da je dva puta, i u prekršajnom i u krivičnom postupku, cijenjena ista činjenica, nanošenje teške tjelesne povrede drugom, u pogledu koje je aplikant okrivljen pred prekršajnim sudom. Povodom ove presude u teoriji se susrećemo sa tezom da Evropski sud za ljudska prava u konkretnom slučaju ne bi utvrdio povredu načela *ne bis in idem* da se prekršajni sud ograničio na utvrđivanje onih činjenica koje se odnose na prekršaj.¹⁴ U slučaju *Maresti* ne bi došlo do povrede načela zabrane ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo da u prekršajnom i krivičnom postupku nisu cijenjene iste činjenice. Međutim, ostaje upitno koliko bi u konkretnom slučaju *Maresti* bilo opravdano vođenje i krivičnog i prekršajnog postupka povodom istog događaja, s obzirom na činjenicu da je nepravo sadržano u prekršaju konzumirano u nepravu sadržanom u izvršenom krivičnom djelu.

Naš stav je da se jedino može govoriti o istom djelu u krivičnom postupku i prekršajnom postupku kada je isti zakonski opis krivičnog djela i prekršajnog djela. S tim da ovakve pravne situacije nisu preporučljive zakonodavcu da mu se dese. Najbolja ilustracija ove situacije je djelo nasilja u porodici. Isti zakonski opis i krivičnog djela i prekršaja za rezultat ima isti činjenični opis djela u prijedlogu za pokretanje prekršajnog postupka i u optužnici za izvršeno krivično djelo. Stoga, ukoliko bi prethodno bio proveden prekršajni postupak, za djelo u pogledu kojeg je isti i zakonski opis i prekršajnog i krivičnog djela, naknadno pokretanje krivičnog postupka za to isto djelo značilo bi povredu načela zabrane ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo. Shodno navedenom, uz prijedlog za pokretanje prekršajnog postupka nije moguće i podići optužnicu jer bi to nesumnjivo značilo i gonjenje dva puta za isto djelo. U ovakvim situacijama gdje je isti zakonski opis i krivičnog i prekršajnog djela sasvim je razumljivo što je nedopustivo dvostruko gonjenje, jer je riječ o djelu kojem zakonodavstvo jedne države ne priznaje taj stepen društvene opasnosti koji zahtjeva pokretanje i težeg postupka. Zapravo, u ovakvim situacijama zakonodavstvo jedne države daje na slobodnu volju nadležnim organima da se odrede koji će postupak pokrenuti u konkretnom slučaju.

Osim navedenog, identičan činjenični opis djela i u krivičnom i u prekršajnom postupku je moguć i kod blanketnih krivičnih djela, kod kojih je povreda propisa na koji se pozivamo u činjeničnom opisu ujedno i prekršaj. Ovakva situacija je najčešća kod krivičnih djela ugrožavanja javnog saobraćaja. Izvršenje blanketnih krivičnih djela nije moguće bez povrede nekog drugog propisa, što za posljedicu ima i izvršenje prekršaja, te se „otvaraju vrata“ za istovremeno vođenje i krivičnog i prekršajnog postupka. Kod blanketnih krivičnih djela, da bi se izbjeglo istovremeno vođenje i

wards a Transnational Constitutional Principle in the EU?, *Utrecht Law Review*, Vol 9, № 4, p. 212.

13 Evropski sud za ljudska prava, *Maresti protiv Hrvatske*, Aplikacija br. 55759/07, presuda od 25. juna 2009.

14 D. Novosel, M. Rašo, Z. Burić /2010/: Razgraničenje krivičnih djela i prekršaja u svjetlu presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu *Maresti protiv Hrvatske*, *Hrvatski ljetopis za kazne-no pravo i praksu*, № 2, str. 793.

krivičnog i prekršajnog postupka, prednost treba dati krivičnom postupku, jer krivično djelo konzumira prekršajno djelo. U pomenutoj situaciji prioritarnost krivičnog postupka u odnosu na prekršajni mogla bi se prepoznati i u odredbi člana 8, stav 3 Zakona o prekršajima RS. U navedenoj zakonskoj odredbi zakonodavac kaže da se prekršajni postupak ne može dalje voditi ili isti pokrenuti ako je potvrđena optužnica u krivičnom postupku za krivično djelo kojim je obuhvaćen prekršaj. Naime, zakonodavac nemogućnost vođenja prekršajnog postupka vezuje za potvrđenu optužnicu u pogledu krivičnog djela koje obuhvata i prekršaj, a ne za isti činjenični opis djela u optužnici i zahtjevu za pokretanje prekršajnog postupka.

2.2. Razgraničenje krivičnog djela od prekršajnog djela

Pravne poteškoće u razgraničavanju krivične od prekršajne odgovornosti¹⁵ javljaju se kod saobraćajnih nesreća s obilježjem prekršaja i krivičnog djela. Bitno je napraviti razliku između krivične i prekršajne odgovornosti¹⁶ da bi se spriječila povreda načela zabrane ponovnog suđenja za isto djelo (*ne bis in idem*). Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine¹⁷ br. AP 2373 od 21. decembra 2010. godine slikovito opisuje da li je povrijeđeno načelo zabrane ponovnog suđenja za isto djelo ukoliko je vođen prekršajni i krivični postupak zbog djela ugrožavanja bezbjednosti javnog saobraćaja.¹⁸ Prije provedenog krivičnog postupka apelant je kažnjen u prekršajnom postupku zbog ugrožavanja bezbjednosti saobraćaja na putu, te je pod uticajem alkohola u krvi prešao u suprotnu traku, svjestan da takvom vožnjom ugrožava bezbjednost saobraćaja i život drugih učesnika u saobraćaju, na što je pristao. Zbog navedenih propusta apelanta, velike brzine, djelimičnog pomjeranja apelantovog vozila ulijevo, drugi učesnik u saobraćaju izgubio je kontrolu nad svojim vozilom, skrenuo s puta, udario o drvo i vratio se u lijevu traku. Tom prilikom drugi učesnik u saobraćaju ostvario je kontakt sa apelantovim vozilom koji je svojim vozilom bježao udesno i udario u metalnu ogradu. Od opisanih udara dva lica u vozilu drugog učesnika u saobraćaju su zadobila teške tjelesne povrede, a jedan lakšu tjelesnu povredu. Protiv apelanta pokrenut je i krivični postupak povodom istog događaja i nisu prihvaćene njegove tvrdnje da se radi o presuđenoj stvari, kao i da ima mjesta

15 Vid. više o problematici istovremenog vođenja krivičnog i prekršajnog postupka povodom istog životnog događaja, I. Vuković /2015/: *Prekršajno pravo*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Dosije studio, Beograd, str. 144.

16 Evropski sud za ljudska prava u predmetu *Öztürk v. The Federal Republic of Germany*, (App. No. 8544/79, Judgement of 21.02.1984) bavio se pitanjem razlikovanja krivičnog djela od prekršaja. Više o ovoj presudi Suda vidi, V. Bajović /2014/: Načelo *Ne bis in idem*, u Đ. Ignjatović (ur.) „*Kaznena reakcija u Srbiji IV deo*“, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, Beograd, str. 239–252.

17 Vid. više: M. Simović /2012/: Prekršajni postupak u odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sa posebnim osvrtom na pitanje krivične optužbe i princip *ne bis in idem*, *Pravna riječ*, № 33, str. 487–514.

18 Više o krivičnom djelu ugrožavanje javnog saobraćaja, Z. Stojanović, N. Delić /2015/: *Krivično pravo – posebni dio*, Pravna knjiga, Beograd, str. 210–215, M. Babić, Ivanka Marković /2013/: *Krivično pravo – posebni dio*, Pravni fakultet Banja Luka, str. 392–394.

za primjenu načela zabrane ponovnog suđenja za isto djelo (*ne bis in idem*). Apelant je u prekršajnom postupku kažnjen uslovno za upravljanje vozilom pod uticajem alkohola, ali ne i zbog vožnje nedozvoljenom brzinom i zbog nepropisnog kretanja vozilom. U krivičnom postupku je utvrđeno da apelant i drugi učesnik u saobraćaju nisu poštovali saobraćajne propise i da su time doveli u opasnost život ljudi, s obzirom na to da su dvije osobe zadobile teške tjelesne povrede, a jedna lakšu tjelesnu povredu. Opisanim događajem izvršen je teži oblik krivičnog djela protiv bezbjednosti saobraćaja i prekršeni su blanketni propisi o bezbjednosti saobraćaja. Prvostepena presuda donesena u krivičnom postupku preinačena je u drugostepenom postupku u odnosu na izrečenu kaznu i mjeru bezbjednosti (zabrana upravljanja motornim vozilom), u kraćem trajanju. Drugostepeni sud je zauzeo stav da su neutemeljene tvrdnje apelanta da je za isti događaj već proglašen krivim u prekršajnom postupku. Prihvatajući sve prethodno iznesene činjenice, Ustavni sud je zauzeo stav da nisu vođena dva postupka u pogledu istog djela, već da djela koja se apelantu stavljaju na teret ostvaruju obilježja i prekršaja i krivičnog djela.

Problematika razgraničenja krivičnog djela od prekršaja dolazi do izražaja i kod krivičnih djela protiv života i tijela. O složenosti ove problematike govore situacije u kojima imamo okrivljenog koji zbog narušavanja javnog reda i mira bude sankcionisan i u prekršajnom i u krivičnom postupku, jer je narušavanjem javnog reda i mira ugrozio i tjelesni integritet oštećenog.¹⁹

Teško se može smatrati da su isti subjektivni i objektivni elementi bića krivičnog djela i prekršaja, jer neki elementi bića krivičnog djela nisu sadržani u prekršaju, radi toga što ne mogu biti predmet prekršajnog postupka. Stoga je opravdano kažnjavanje istog lica za isto djelo i u krivičnom i u prekršajnom postupku. Naime, u prekršajnom postupku se ne cijeni namjera za izvršenjem krivičnog djela, već samo posljedice koje su proizašle zbog narušavanja javnog reda i mira. Nadalje treba imati u vidu da prekršajni sudovi često idu preširoko u činjeničnom opisu prekršajne radnje, obuhvatajući radnje koje ulaze u opis krivičnog djela za koje nisu nadležni. Stoga je upitno može li se smatrati presuđenom stvari djelo koje ima obilježja i prekršaja i krivičnog djela, a u prekršajnom postupku nije uzet u obzir subjektivni element krivičnog djela kao bitan element u izvršenju krivičnog djela.

19 Vid. više o ovoj problematici u odluci Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu Selimović, predmet br. AP 133/09, presuda od 30. marta 2012. g. Ustavni sud Bosne i Hercegovine u spornom predmetu utvrđuje da je svrha kazne u prekršajnom postupku da spriječi učinioca da ponovno učini prekršaj i da ga prevaspita. Između ostalog, kazna u prekršajnom postupku ima za cilj da vaspitno utiče na druge da ne čine prekršaj i da jača moral i utiče na razvijanje odgovornosti i discipline građana, što je takođe, bitno obilježje i kazne izrečene u krivičnom postupku. Uvažavajući izneseno, Sud zaključuje da priroda djela za koje je apelant proglašen odgovornim i izrečena mu sankcija ulazi u sferu krivičnog postupka, na što upućuje i član 4 Protokola br. 7. U pogledu pitanja da li je apelantu suđeno za isto djelo i u prekršajnom i krivičnom postupku Sud konstatuje da se u oba postupka okrivljenom sudilo za isto ponašanje izvršeno u istom vremenskom okviru. Ustavni Sud Bosne i Hercegovine zaključio je da postoji povreda načela zabrane ponovnog suđenja za isto djelo ako je protiv istog lica za djelo koje proizlazi iz istih činjenica ili činjenica koje su bitno iste donesena odluka u jednom postupku, te stekla svojstvo presuđene stvari, pa naknadno provede protiv istog lica za isti događaj drugi kazneni postupak i donese još jedna odluka povodom istog životnog događaja.

U cilju prevazilaženja ovakvih problema kod blanketnih krivičnih djela, dobro je rješenje prepoznato u prekršajnom zakonodavstvu Republike Srbije. Člana 181, stav 8 Zakona o prekršajima Republike Srbije propisuje da je podnositelj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka dužan, odmah po saznanju, a do pravnosnažnog okončanja obavijestiti prekršajni sud da se protiv okrivljenog vodi krivični postupak ili postupak za privredne presteupe.

U susjednoj Republici Hrvatskoj praksa se susreće sa još jednim problemom u pogledu razgraničavanja krivičnog djela nasilja u porodici i prekršaja nasilja u porodici. Problemi u praksi pomenute države nastaju radi toga što ne postoji zakonsko razgraničenje između krivičnog djela nasilja u porodici i prekršaja nasilja u porodici.²⁰ Ovakav problem se ne uočava u zakonodavstvu Republike Srpske, jer zakonodavac u članu 6, stav 2 Zakona o zaštiti od nasilja u porodici Republike Srpske jasno kaže, prekršaj čini svaka radnja nasilja u smislu stava 1 pomenutog zakona, a koja nema obilježja krivičnog djela. Istom zakonskom odredbom taksativno su navedene radnje koje se smatraju radnjama prekršaja.²¹

Djelo nasilje u porodici u zakonodavstvu Republike Srbije je regulisano i odredbama porodičnog zakona i krivičnog zakona. Shodno tome moglo bi se reći da zakonodavstvo Srbije nasilje u porodici definiše i kao građanskoopravni i kao krivičnoopravni delikt, propisujući zaštitu na dva kolosjeka. Kršenjem odredbe člana 197 o nasilju u porodici Porodičnog zakona Republike Srbije,²² pokreće se poseban parnični postupak u kojem se nasilniku mogu izreći mjere zaštite taksativno navedene u članu 198, stav 2 Porodičnog zakona Republike Srbije. U posebnom parničnom postupku nasilniku se izriču mjere zaštite kako bi se zaštitila žrtva nasilja. Istoimeno djelo nasilje u porodici²³ poznaje i Krivični zakonik Republike Srbije, što bi značilo da je protiv učinioca ovog djela moguće pokrenuti krivični postupak.²⁴ Imajući u vidu različitu pravnu prirodu porodičnog i krivičnog zakona kojima se definiše djelo nasilja u porodici u Republici Srbiji, pokretanje posebnog parničnog postupka za djelo nasilja u porodici ne isključuje mogućnost pokretanja i krivičnog postupka. Načelo zabrane ponovnog suđenja za isto djelo u Republici Srbiji odnosi se samo na delikte kaznenog prava, a ne isključuje primjenu građanskog prava, iako se prema sankcijama (mjerama zaštite) radi o parapenalnim mjerama. Shodno iznesenom, dalo bi se zaključiti da je u pogledu djela nasilja u porodici moguće

20 Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, *Narodne novine*, br. 137/09, 14/10, 60/10, preuzeto sa sajta <http://www.zakon.hr/z/81/Zakon-o-za%C5%A1titi-od-nasilja-u-obiljelji>, posjećeno dana 16.1.2017. g.

21 Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, *Službeni glasnik Republike Srpske*, br. 102/12, 108/13; I. Marković, „Zakon o zaštiti od nasilja u porodici“ *Bezbjednost – Policija – Gradani*, № 1/2006, 485–492.

22 Porodični zakon Republike Srbije, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 18/2005, preuzeto sa sajta <http://www.minrzs.gov.rs/files/doc/porodica/Porodicni%20zakon.pdf>, posjećeno dana 10.7.2015. g.

23 Više o nasilju u porodici: M. Škulić /2009/: Osnovni elementi normative konstrukcije krivičnog djela nasilja u porodici – neka sporna pitanja i dileme, *Canada – Serbia Judicial Reform Project: „Nasilje u porodici“*, Beograd, str. 10–22; M. Škulić /2012/: Nasilje u porodici, *Revija za kriminologiju i krivično pravo*, № 1–2, str. 117–141.

24 Krivični zakonik Republike Srbije, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 85/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, preuzeto sa: http://www.paragraf.rs/propisi/krivicni_zakonik.html, posjećeno dana 10.7.2015. g.

pokrenuti i krivični i parnični postupak bez povrede jednog od osnovnih ljudskih prava, zabrane ponovnog suđenja za isto djelo, kako je to kvalifikovano u Evropskoj konvenciji o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Djelo nasilje u porodici je u zakonodavstvu Republike Srpske i Republike Hrvatske regulisano posebnim zakonom o zaštiti od nasilja u porodici i krivičnim zakonom. U pogledu ovog djela, u Republici Srpskoj i Republici Hrvatskoj moguće je pokrenuti i prekršajni i krivični postupak, s tim da treba voditi računa da ne dođe do povrede načela zabrane ponovnog suđenja za isto djelo jer ovo načelo dejstvuje interprocesualno u odnosu na prekršajni i krivični postupak. S druge strane, u Republici Srbiji je na snazi kvalitetnije rješenje, koje smo prethodno izložili, a koje omogućava da se u pogledu istog djela vodi i parnični i krivični postupak.

Kada govorimo o razgraničenju između prekršajne i krivične odgovornosti treba spomenuti da je tanka (sporna) linija razgraničenja između prekršajne i krivične odgovornosti za djelo nedozvoljena proizvodnja i promet opojnih droga. Ovo djelo je u zakonodavstvu Republike Srpske sankcionisano kako Zakonom o nedozvoljenoj proizvodnji i prometu opojnih droga Republike Srpske,²⁵ tako i Krivičnim zakonom Republike Srpske.²⁶ Zbog nedozvoljene proizvodnje i prometa opojnih droga moguće je sankcionisanje i u prekršajnom i u krivičnom postupku, što bi značilo i povredu načela zabrane ponovnog suđenja za isto djelo.

S druge strane, sa suprotnim zakonskim rješenjem u pogledu nedozvoljene proizvodnje i prometa opojnih droga susrećemo se u zakonodavstvu Republike Srbije. Naime, član 5, stav 3 važećeg Zakona o psihoaktivnim kontrolisanim supstancama²⁷ jasno i nedvosmisleno upućuje da će se na proizvodnju, promet i upotrebe psihoaktivnih kontrolisanih supstanci primjenjivati propisi kojima se uređuju krivična djela.²⁸ Ova odredba je garancija da neće doći do povrede načela zabrane ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo, tj. onemogućava konsektivno vođenje prekršajnog i krivičnog postupka za djelo nedozvoljena proizvodnja i promet opojnih droga.

U Republici Hrvatskoj sve do donošenja presude *Tomasović protiv Hrvatske*²⁹ postojala je mogućnost vođenja i prekršajnog i krivičnog postupka zbog djela posje-

25 Zakon o proizvodnji i prometu opojnih droga, *Službeni glasnik Republike Srpske*, br. 110/03. Član 4, stav 1 pomenutog zakona propisuje da se zabranjuje uzgoj biljaka iz kojih se mogu proizvesti opojne droge, te proizvodnja, posjedovanje i promet opojnih droga, biljaka i dijelova iz kojih se mogu dobiti opojne droge, te supstance koje se mogu upotrijebiti za proizvodnju opojne droge, osim pod uslovima određenim ovim zakonom u medicinske, veterinarske, prehrambene, naučnoistraživačke i nastavne svrhe.

26 Krivični zakon Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske*, br. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12, 67/13. Član 224, stav 1 glasi: „Ko neovlašćeno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju, ili ko radi prodaje kupuje, drži ili prenosi ili ko posreduje u prodaji ili kupovini ili na neki drugi način neovlašćeno stavlja u promet supstance ili preparate koji su proglašeni za opojnom drogom, kazniće se kaznom zatvora u trajanju od 3 do 10 godina“.

27 Zakon o psihoaktivnim kontrolisanim supstancama, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 99/10.

28 Krivični zakonik Republike Srbije, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 11/09, 121/12, 104/13, 108/14, čl. 246, 246a, 247.

29 Evropski sud za ljudska prava, *Tomasović protiv Hrvatske*, zahtjev br. 53785/09, presuda od 18. oktobra 2011. g. preuzeto sa: <https://uredzastupnika.gov.hr/UserDocsImages/arhiva/TOMASOVIC.pdf>, posjećeno dana 13.7.2016.

dovanje opojnih droga. Kako bi se izbjeglo podudaranje zakonskog opisa prekršaja za djelo posjedovanje opojnih droga i krivičnog djela za istoimeno djelo, zakonodavac u Republici Hrvatskoj se opredijelio za dekriminalizaciju posjedovanja opojnih droga. Ovakvo rješenje je „plod“ presude Evropskog suda za ljudska prava u slučaju *Tomasović*. Protiv podnositeljke aplikacije prvo je proveden prekršajni postupak zbog posjedovanja 0,21 grama heroína, te joj je izrečena novčana kazna. Nakon provedenog prekršajnog postupka pokrenut je krivični postupak zbog posjedovanja 0,14 grama heroína, i izrečena joj ista sankcija kao i u prekršajnom postupku, tj. novčana kazna, ali u koju nije bila uračunata izrečena kazna iz prekršajnog postupka. Drugostepeni sud potvrdio je prvostepenu presudu kojom je podnositeljka aplikacije oglašena krivom. Pri tome, ovaj sud je preinačio izrečenu novčanu kaznu u kaznu zatvora, uz uslov da se kazna zatvora neće izvršiti ako u roku od godinu dana osuđena ne izvrši novo krivično djelo.

Aplikantkinja je pred Ustavnim sudom Republike Hrvatske otvorila pitanja dvostrukog kažnjavanja za isto djelo u prekršajnom i krivičnom postupku. Povodom pitanja koje je razmatrano pred Ustavnim sudom, isti se izjasnio da je moguće dvostruko gonjenje za isto djelo. Kako bi se Evropski sud za ljudska prava izjasnio da li je u slučaju *Tomasović* došlo do povrede načela zabrane ponovnog suđenja za isto djelo, raspravljalo se o sljedećim pitanjima: da li je prva sankcija bila kaznene prirode, da li se o istom djelu raspravljalo i u prekršajnom i u krivičnom postupku, kao i da li je došlo do dupliranja postupka.

Evropski sud u konkretnom slučaju zauzeo je stav da je došlo do povrede člana 4 Protokola br. 7. Presuda *Tomasović protiv Hrvatske* ukazuje da je nedopušteno konsekutivno vođenje prekršajnog i krivičnog postupka zbog posjedovanja opojnih droga. Evropska konvencija o osnovnim pravima i slobodama je živi instrument koji se mora tumačiti u svjetlu današnjih uslova. Presude Suda koje se zasnivaju na pomenutoj konvenciji su „pravni uzor“ po kojem se „kroji“ i pravni sistem država u kojima se primjenjuje Konvencija.

3. ZAKLJUČAK

Načelo zabrane ponovnog suđenja za isto djelo pod uticajem prakse Evropskog suda za ljudska prava danas poprima jednu novu dimenziju u smislu da se ovom načelu priznaje interprocesualno dejstvo, ali samo u odnosu na kaznene postupke, tj. one u kojima se izriče kazna koja ima za cilj da odvraća učinioce društveno neprihvatljivog ponašanja od budućeg takvog djelovanja i postupanja. Ovakva teza potkrijepljena je ne samo praksom prethodno pomenutog suda u slučajevima *Muslimija protiv Bosne i Hercegovine*, *Maresti protiv Hrvatske*, i sl. predmeti, već i pozitivno-pravnim propisima u zakonodavstvu Republike Srpske.

Članom 8 Zakona o prekršajima Republike Srpske utvrđen je međusobni uticaj krivičnog i prekršajnog postupka u pogledu istog protivpravnog djela. Zakonodavac jasno i nedvosmisleno ukazuje na nemogućnost pokretanja ili daljeg vođenja prekršajnog postupka ukoliko je protiv izvršioca prekršaja potvrđena optužnica ili donesena pravnosnažna presuda kojom je lice oglašeno krivim zbog krivičnog djela

kojim je obuhvaćen prekršaj (st. 3 i 4 Zakona o prekršajima Republike Srpske). S obzirom na to da se u članu 8, stav 3 prethodno pomenutog zakona govori o nemogućnosti pokretanja ili daljeg vođenja prekršajnog postupka, ako je potvrđena optužnica zbog krivičnog djela kojim je obuhvaćen prekršaj, zaključuje se da se ovom odredbom daje prioritet krivičnom postupku u odnosu na prekršajni postupak. Na prvi pogled, čini se da se ova dva stava međusobno isključuju, jer se u stavu 3 navodi da je nemoguće pokretanje i vođenje prekršajnog postupka ako je potvrđena optužnica. Navedeno bi značilo da prekršajni postupak nije moguće voditi bez obzira na ishod krivičnog postupka, tj. čak i kada je donesena neka druga vrsta sudske odluke, a ne samo meritorna, kako se to navodi u stavu 4 pomenute odredbe Zakona o prekršajima Republike Srpske. Potom, ako bismo pokušali dovesti u vezu ova dva stava, onda bi to značilo da potvrđena optužnica mora dovesti do osuđujuće presude, što je suprotno presumpciji nevinosti, a apsurdno jer potvrđenje optužnice ne znači da će optuženi biti i osuđen, jer je moguće da se postupak okonča i donošenjem oslobađajuće presude ili presude kojom se optužba odbija. Ako se ovakvom zakonskom formulacijom nastojala spriječiti povreda načela zabrane ponovnog suđenja za isto djelo, na taj način što onemogućava dalje vođenje prekršajnog postupka ako je pokrenut krivični postupak, logičnije bi bilo da je zakonodavac pribjegao rješenju koje poznaje prekršajno zakonodavstvo Republike Srbije.

U radu smo se takođe bavili problematikom razgraničenja krivične od prekršajne odgovornosti, što je i te kako otežano s obzirom na to da postoji veliki broj prekršajnih i krivičnih propisa koji se bave istom problematikom. Ovaj problem je posebno izražen kod djela koja u sebi objedinjuju obilježja i krivičnog i prekršajnog djela, kao što su: nasilje u porodici, saobraćajne nezgode, ugrožavanje života i bezbjednosti drugog lica, zloupotreba opojnih droga, nedozvoljeno nošenje i držanje oružja i municije i sl. djela. Tako se npr. Zakonom o proizvodnji i prometu opojnih droga Republike Srpske u članu 4, stav 1 zabranjuje proizvodnja, promet i posjedovanje opojne droge, a iste radnje su inkriminisane kao krivično djelo Krivičnim zakonom Republike Srpske u članu 224. U ovakvoj situaciji, imajući u vidu da se u Zakonu o prekršajima Republike Srpske članom 8, stav 3 prednost želi dati krivičnom postupku, a ne prekršajnom, policija treba da podnese krivičnu prijavu nadležnom tužilaštvu, a ne da se pokreće prekršajni postupak podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.

Na kraju bismo mogli reći da je teško staviti znak jednakosti između prekršajnog i krivičnog djela i u slučaju kada imamo isti činjenični opis i prekršajnog i krivičnog djela, jer nisu iste posljedice djela koje se cijene u krivičnom postupku i prekršajnom. Navedeno, potvrđuju i odredbe o svrsi krivičnog i prekršajnog postupka. Tako je Krivičnim zakonom Republike Srpske u članu 1 propisano da se krivičnim pravom štite osnovna prava i slobode čovjeka i građanina što je primarni cilj krivičnog postupka, a prema članu 2 Zakona o prekršajima Republike Srpske svrha prekršajnog postupka je sprečavanje izvršenja propivpravnih djela koja predstavljaju kršenje javnog poretka ili propisa o ekonomskom ili finansijskom poslovanju utvrđena zakonom i drugim propisima.

LITERATURA:

- Babić, M. /2011/: *Međunarodno krivično pravo*, Pravni fakultet u Banjoj Luci.
- Babić, M., Marković I. /2013/:, *Krivično pravo – posebni dio*, Pravni fakultet Banja Luka.
- Bajović, V., /2014/: Načelo Ne bis in idem, u Đ. Ignjatović (ur.) *Kaznena reakcija u Srbiji IV deo*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 239–252.
- Buha, M. /2016/: *Zabrana ponovnog suđenja za isto kažnjivo djelo – doktorska disertacija*, Univerzitet u Beogradu, Pravni fakultet .
- Lazin, Đ. /2006/: Načelo ne bis in idem u krivičnom procesnom zakonodavstvu Srbije i Crne Gore i Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, *Krivično procesno zakonodavstvo u Jugoistočnoj Evropi i standardi Evropske unije i Savjeta Evrope*, Beograd, str. 341–357.
- Marković, I. /2006/: Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, *Bezbjednost – Policija – Građani*, № 1, str. 485–492.
- Novosel, D., Rašo M., Burić Z. /2010/: Razgraničenje krivičnih djela i prekršaja u svjetlu presude Evropskog suda za ljudska prava u predmetu Maresti protiv Hrvatske, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, № 2, Zagreb, str. 785–812.
- Simović, M. /2012/: Prekršajni postupak u odlukama Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, sa posebnim osvrtom na pitanje krivične optužbe i princip *ne bis in idem*, *Pravna riječ*, № 33, str. 487–514.
- Stojanović, Z., Delić, N. /2015/: *Krivično pravo – posebi dio*, Pravna knjiga, Beograd.
- Škulić, M. /2009/: Osnovni elementi normativne konstrukcije krivičnog djela nasilja u porodici – neka sporna pitanja i dileme, *Canada – Serbia Judicial Reform Project: „Nasilje u porodici“*, str.10–22;
- Škulić, M. /2011/: *Komentar zakonika o krivičnom postupku*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu.
- Škulić, M. /2012/: Nasilje u porodici, *Revija za kriminologiju i krivično pravo*, № 1–2, str.117–141.
- Vasiljević T., /1981/: *Sistem krivičnog procesnog prava SFRJ*, Savremena administracija Beograd.
- Vasiljević, T., Momčilo Grubač /2005/: *Komentar zakona o krivičnom postupku*, deseto izdanje, Justinijan, Beograd.
- Vervaele, J. A.E. /2013/: Ne Bis In Idem: Towards a Transnational Constitutional Principle in the EU?, *Utrecht Law Review*, Vol 9, № 4, pp. 211–229.
- Vuković, I. /2015/: *Prekršajno pravo*, Pravni fakultet Univerzitet u Beogradu, Dosije studio, Beograd.

PROPISI:

- Krivični zakon Republike Srbije, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 85/05, 88/05,107/05, 72/09, 11/09, 121/12, 104/13, 108/14.
- Krivični zakon Republike Srpske, *Službeni glasnik Republike Srpske*, br. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10, 1/12, 67/13

Porodični zakon Republike Srbije, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 18/2005, preuzeto sa sajta <http://www.minrzs.gov.rs/files/doc/porodica/Porodicni%20zakon.pdf>, posjećeno dana 10.7.2016.

Prekršajni zakon Republike Hrvatske, *Narodne novine Republike Hrvatske*, br. 107/07, 39/13, 157/13.

Zakon o prekršajima Republike Srpske, „*Službeni glasnik Republike Srpske*“, br. 63/14.

Zakon o prekršajima Republike Srbije, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 65/13

Zakon o proizvodnji i prometu opojnih droga, *Službeni glasnik Republike Srpske*, br. 110/03

Zakon o psihoaktivnim kontrolisanim supstancama, *Službeni glasnik Republike Srbije*, br. 99/10.

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, *Narodne novine*, br. 137/09, 14/10, 60/10, preuzeto sa sajta <http://www.zakon.hr/z/81/Zakon-o-za%C5%A1titi-od-nasilja-u-obiljelji>, posjećeno dana 16.1.2017. g.

Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, *Službeni glasnik Republike Srpske*, br. 102/12, 108/13.

SUDSKA PRAKSA:

European Court of Human Rights, *Zolotukhin v. Russia*, Application No. 14939/03, Judgement of 10 February 2009.

European court of human rights, *Öztürk v. The Federal Republic of Germany*, App. No. 8544/79, Judgement of 21.02.1984

Evropski sud za ljudska prava, *Maresti protiv Hrvatske*, Aplikacija br. 55759/07, presuda od 25. juna 2009.

Evropski sud za ljudska prava, *Tomasović protiv Hrvatske*, zahtjev br. 53785/09, presuda od 18. oktobra 2011.

Odluka Ustavnog suda Bosne i Hercegovine u predmetu Selimović, predmet br. AP 133/09, presuda od 30. marta 2012.

Milijana Buha

Faculty of Law, University of Banja Luka

LEGAL DIFFICULTIES IN THE DELIMITATION OF THE CRIME AND MISDEMEANOR

SUMMARY

The paper deals with the issue of demarcation of the misdemeanor and criminal responsibility. The issue of demarcation is more difficult due to the fact that there are a number of misdemeanor and criminal offences dealing with the same issues. This problem is particularly pronounced in case acts that combine characteristics of the criminal and misdemeanor offenses, such as domestic violence, traffic accidents, endangering the life or safety of another person, drug abuses, unlawful carrying and possession of weapons and ammunition and similar crimes. Thus, for example Production and Sale of Narcotic Drugs Law of the Republic of Srpska in Article 4, paragraph 1, prohibits the manufacture,

sale and possession of narcotic drugs, and the same actions are incriminated as a criminal offense in the Criminal Code of the Republic of Srpska in Article 224. In this situation, Minor Offences Law of the Republic of Srpska in Article 8, paragraph 3 gives priority to the criminal prosecution. In these cases, police should file criminal charges with the competent prosecutor's office, without starting misdemeanor proceedings by submitting a request to initiate misdemeanor proceeding.

Key words: crime, a misdemeanor offense, legal difficulties, the distinction between criminal and misdemeanor offenses, domestic violence, drug abuse.